

F. Barnmorskan Anna Fredrika Åberg,
... Om det brott för hvilket hon
setat ...

Wester, M

18 G Br. Åberg, A.F.

Eftertryck förbjudes.

Folkblint.
Ringe.
(24)

2:a Häft.

Om Cigarthandlerskan Sofia
Andersson. Med porträtt.

F. barnmorskan
Anna Fredrika Åberg,

94 A Regeringsgatan.

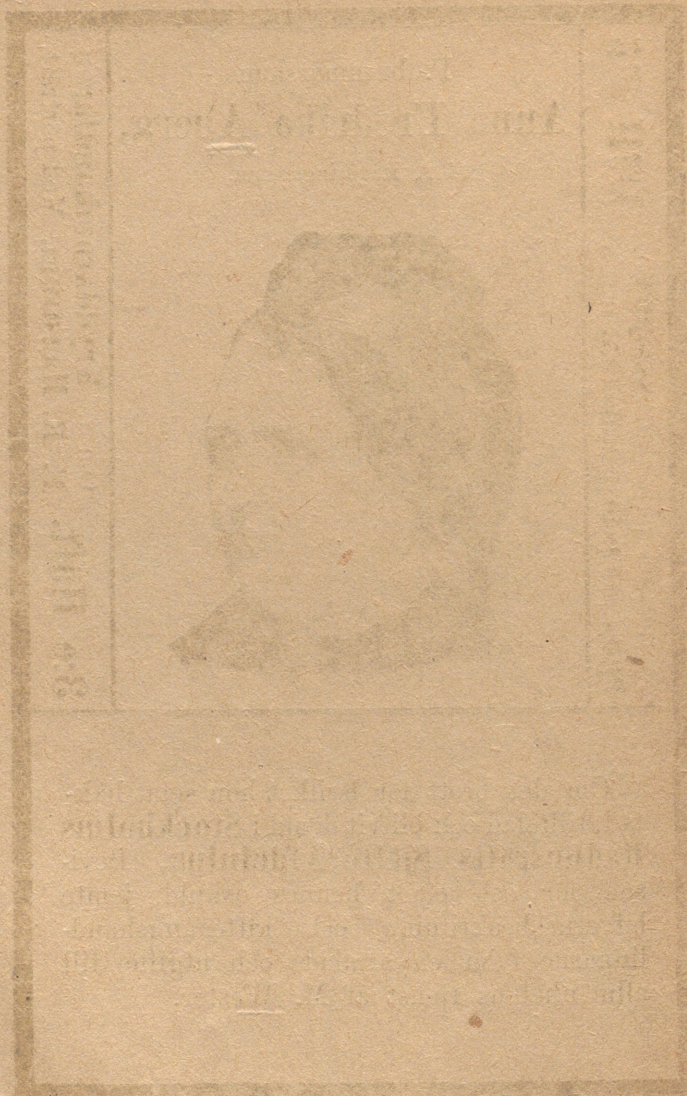

Om f. Kryddkramhandlaren
F. R. Hagström. Med porträtt.
3:e Häft.

Om det brott för hvilket hon setat häktad, tilltalad och blifvit dömd i **Stockholms Rådhusrätts Sjette Afdelning.** Bevisen för och emot hennes oskuld, jemte lefvernesbeskrifning och rättegångshandlingarne i målet, samlade och utgifne till allmänhetens tjenst af M. Wester.

Pris: 15 öre.

Kungl. biblioteket

0 0000 000104752

Det hemska dåd, som nyligen upprörde hvarje hjerta som klappar för dygden och vördar gudomliga och menskliga lagar, då cigarrförsäljerskan *Sofia Andersson* genom fosterfördrifning ändade sitt lif på ett fasansfullt sätt jemte det foster hon bar under sitt hjerta, för hvilket brott man hade mer än grundad anledning att misstänka en förut för liknande brott misstänkt qvinna f. d. *Barnmorskan Anna Fredrika Åberg*, utgör ämnet för denna skildring och hvad i öfrigt kan stå i närmare sammanhang dermed. För en tid sedan dog af samma orsak en aktris *Käck* vid hvilkens hastiga bortgång man ansåg sig ha skäl att förmoda att brott liknande det ofvannämnda äfven då hade blifvit begånget fastän ingen då blef öfverbevisad derom. Flere till f. d. barnmorskan *Åberg* ställda bref som funnos i hennes gömmor och som ej innan hennes häktande hunnit förstöras äfvensom *Sofia Anderssons* *bekännelse på dödsbädden* hafva dock tydligt nog lagt i dagen *Åbergs* karaktär och lefnadsyrke. Språket saknar ord att rätt måla de fasansfulla scener i hvilka en sådan qvinna spelat hufvudrollen; och sedan grafven bredt sin ogenomträngliga slöja öfver vittnet f. d. handlanden *Frans*

Reinhold Hagström, som antagligen af samvetsförebråelser tog sig af daga medelst gift, så står han redan inför den domare der inga bevis behövas och inga undanflykter hjelpa; men af domstolshandlingarne och det äfven antydda materielet, brefven, har förf. till denna bok fått ett mer än tillräckligt stoff till *den hemskaste skildring* som någonsin flutit ur en penna, skildringar om ett odjur som hotat att tillintetgöra sederna och moralen i ett helt samhälle. Vi lofva läsaren att strängt hålla oss till *sanningen*, *ej dikta något*; och i detta fall skulle sannerligen all dikt blekna inför verkligheten.

Fosterfördrifningen, utgör med den utsträckning den i våra dagar tagit inom samhället, ett kräftsår som måste skäras bort innan hela kroppen blir angripen. Förf. vet att det kännas smärtsamt för mången när ämnet blir vidrört, men det duger ej att klema med sådana lyten, och *han gör endast sin pligt som människa*, då han går till sitt arbete och blottar han ej eländet därför att han älskar det vidriga, utan därför att *han vill visa den sjuke som är samhället hvar botemedlet finnes*, men äfven att det är behöfligt. Besynnerliga fall, både med och utan dödlig utgång, ha på sednare tiden inträffat med unga qvinnor, utan att man rätt förstätt orsaken. Nu tyckes man fått en nyckel till den och den gåtan. Frågan tyckes nu bli: *Skola fosterfördrifningarne fortfara eller fins ett medel att förekomma dem?* Förf. vill på sitt sätt söka besvara

frågan, men nödgas derföre upprulla den hemska tafra der en ung i grunden god flicka föll ett offer för listige förförare, högmodet, och en djefvulsk qvinnas grymhet och snikenhet.

Den som har ömtåliga nerfver och ej tål läsa upprörande skildringar gör bäst att lägga bort denna bok, den passar ej för sådane. Men den som vill ha reda på sanningen, i ett osminskadt språk och lära känna ormen, som lurar bakom de fagra rosen, den bör studera den noggrant. Det är möjligt att i de bref som komma att offentliggöras, en eller annan torde känna igen ett bekant namn, men den som skrifvit sådana, får skylla sig sjelf, just genom att *offentligt namngifva de personer som stå i förbindelse med sådana personer som f. d. Barnmorskan Åberg, hoppas vi att för framtiden göra sådana handlingar omöjliga.* Här kan och får ej göras åtskillnad på personer. *Brott som brott, hvem som begår det hon må vara hög eller låg, ung eller gammal, rik eller fattig.* Funnes ej personer som anlidade sådane qvinnor som f. d. *Barnmorskan Åberg* så skulle de ej kunna existera på slikt yrke, derföre måste dessa hennes medbrottlingar äfven tagas med i räkningen när man dömmar henne.

Vi komma i det följande att meddela en noggrann detaljerad lefvernesbeskrifning såväl angående f. d. *Barnmorskan Åberg* som hennes intime »vän» f. d. *handlanden Frans Reinhold Hagström* och den affidna cigarrförsäljerskan *Sofia Andersson* jemte deras porträtter, enligt de fotografier

som finnes i förf. ego. *Endast de med förf. namn förseddade böcker äro tillförlitliga* emedan han hos vederbörande myndigheter skaffat sig noggranna uppgifter och sanningsenliga underrättelser om de personer som skildras. Af bekanta till *Åberg, Hagström* och *Andersson* hafva flere ganska viktiga detaljer meddelats.

Resultatet af dessa forskningar kommer i dessa häften att framläggas för allmänheten. Det är en mörk tafla med breda slagskuggor men den är målad efter naturen. Det är en historia för hvarje ung qvinna att taga varning af, för hvarje fader och moder att inplanta hos sitt barn om de vilja se det bevarat för olyckan af lättsinnets följder, det är ett nödrop till samhället att ej sköningslöst dömma den qvinna som blifvit förförd att bryta mot dess lagar. Men ehuru vi fullkomligt instämma i den gudomlige mästarens ord: »Den som är oskyldig kaste första stenen,» vilja vi dock visa huru »*Högmod går för fall*».

Der borta på landet, der ligger en liten stuga omgifven af några mindre uthus en trädgård med blommande äppleträd och syrener, längre bort är en sjö med vackra näckrosor på vågorna som slå sakta mot strandens sandbrädd. Fiskarne spritta emellan de bugande vasstråna, fåglarne sjöngo i björk och furu, och en munter bäck hoppade ystert utför bergväggen emellan ormbunkarne ej långt derifrån. Derinne i torpet, föddes det barnet som blef ett sorgebarn för sina föräldrar som nu med jemmer för hennes skull måste lägga sina trötta

grå hufvuden i grafven. Huru hade de ej varnat, förmanat och föregått henne, med goda exempel i arbetsamhet och gudsfruktan!

Den som skrifer dessa rader såg den enkla torpflickan i sina hemväfda kläder för några år sedan då i tjänst hos en grefva S. här i Stockholm. Hon såg blygsam ut i sitt sätt och hade hvad man skulle vilja kalla det: »Ett fördelaktigt utseende». Men hon hade fått i sitt hufvud att hon ej skulle vara »jungfru» längre hon skulle bli »mamsell» hvad det än skulle kosta henne. Som hon ej hade lärt något yrke och ej heller hade lätt att lära, beslöt hon efter en tid af stora svårigheter sedan hon lemnat tjänsten, att söka plats i handel, hvilket äfven lyckades först i Stockholm, och sedan enligt egen uppgift i Göteborg, hvarifrån hon sednare återvände till hufvudstaden, som med makt lockade det arna olyckliga unga offret till sig.

Men låtom oss ej gå händelserna i förväg utan först begynna med anledningen f. Barnmorskans *Anna Fredrika Åbergs* häktande och den rapport som Kongl. Poliskammaren aflemnat till Stockholms Rådhusrätt angående ransakningen, jemte allmänna åklagarens slutpåstående och domstolshandlingarne samt slutligen meddela den del af obduktionsprotokollet öfver den affidna för så vidt det kan i tryck återgifvas. Delar deraf äro så ohyggliga att de ej kunna i tryck återgifvas, mer än antydningvis, dock så tydligt att den läsekrets, för hvilken boken är afsedd skall kunna

följa med sammanhanget af det hela. Sedan ämna vi återgå till detaljerna af de personers lefnadsöden hvarom här är fråga, till hvilka ett rikt materiel redan står förf. till buds, och nya öfverraskande upptäckter göras för hvarje dag, och möjligen torde f. d. *Barnmorskan Åberg* framdeles vilja lätta sitt samvete med en fullständig bekännelse, ehuru hon hittills envist nekat afgifva någon sådan. Troligen skall hennes samvete en gång vakna, och då kommer hon att erkänna de brott hvarför hon är tilltalad som komma att lägga i dagen, att ej endast hon är brottslig, utan äfven andra, och bland dem personer dem man minst kunde förmoda.

Inlockad i hvirfveln, blef den oerfarna flickan snart anställd i en cigarrbod å Djurgården och mera tjusad af smickrarnes stämma, än af samvetets röst, blef hon snart förförd, och moder till ett barn, en flicka, som ännu lefver i hufvudstadens närhet. En s. k. »vän» till henne, hvars cigarrhandel hon förestått i det Dardelska huset vid Blasieholmstorg, och som enligt efterföljande vittnesmål i fem och ett halft år känt Sofia Andersson, har varit det enda stödet för den olyckliga flickan, men dock ej tillräckligt, för att rädda henne från förförelsen.

Visst är att *dessa cigarrbodas som till en del hållas öppna till långt inne på nätterna borde ej tolereras*, emedan de utöfva ett i allra högsta grad demoraliserande inflytande på ungdomen, så väl den manliga, som den qvinnliga som är anställd

i dessa bodar. Den som är rökare, kan köpa sina varor lika som andra om dagen, natten gör mången gång en sådan bod till en prostitutionslokal och har förut i dessa bodar bedrifvits hvarjehanda ofog, såsom olaga porter- och ölförsäljning prostitution m. m. till långt fram på morgonen. Polisen har utrotat de flesta af dessa nästen men gjorde utan tvifvel bäst att stänga alla cigarrbod- dar, vid samma tid som andra bodar. Det är sorgligt att se huru den ena efter den andra af dessa stackars flickor, som stå i cigarrbutikerna bli olyckliga genom de förförelser som der omgifva dem. Af dessa är Sofia Andersson det kanske mest slående exemplet. Hade hon stannat i sin tienst, och ej velat högre än vingarne kunde bära hade hon nu kunnat vara en hederlig mans hustru och lefvat ett stilla lyckligt, fast kanske obemärkt lif, bland sina jemlikar; ty hederliga män af handt- verks- och den tjenande klassen hade ett godt öga till den hederliga »jungfrun» fast de ej ville kännas vid »mamsellen» eller »cigarrfröken».

Som sagt hon dårades af smickrets röst och följderna kunde ej länge uteblifva. Må andra unga flickor taga ett exempel af hennes lif och se huru det går när en qvinna lemnar dygdens väg och kommer ut med de förförande sällarne på lastens bana. En gång skall väl och samvet- tet vakna på den skam- och hjertlöse förföraren som var en orsak till hennes förtidiga död!

*Handlingar från Öfverståhållareembetet för Polis-
ärenden angående f. barnmorskan Anna Fredrika
Åberg.*

Med anledning af en följande skrifvelse från Med. Doktor Adolf Grundahl hafva förhör härstädes blifvit hållna, dervid nedanstående personer blifvit hörda och berättat:

1:o **Bokhållaren Axel Abrahamson**, som är boende i huset N:o 5 Trädgårdsgatan, att han, som sedan 5 och ett halft år vore bekant med afidne Sofia Andersson, onsdagen den 30 sistlidne November kl. omkring half 10 f. m. besökt Andersson i hennes innehafvande handelslägenhet i huset N:o 9 Arsenalsgatan; att Andersson då legat sjuk i ett innanför sjelfva boden befintligt rum; att han på fråga om orsaken till hennes tilstånd, Andersson uppgifvit, att hon dagen förut varit hos en i huset N:o 94 Regeringsgatan boende fru Åberg, som dervid gifvit Andersson en insprutning i underlifvet, hvarpå omedelbart följt svåra plågor; att Abrahamson, som efter det Andersson ofvanberörda den 30 November på eftermiddagen blifvit hemförd till sin bostad, der ofta besökt henne och då af Andersson uppmanats att gå till ofvanbemälda Åberg och rådfråga henne, enär hon vore den enda, som kunde rädda Andersson, slutligen efter att hafva vakat hos Andersson under natten till Lördagen den 3 dennes, då Andersson varit mycket sjuk, samma dag vid sjutiden på morgonen besökte tilltalade **Anna Fredrika Åberg** för att söka bot för Anderson, dervid Åberg på Abrahamsons fråga hvad hon gjort åt Andersson, sagt, att hon

gifvit henne en insprutning i underlifvet samt, underrättad om att Andersson vore mycket sjuk och att läkare jemte barnmorska blifvit tillkallad, yttrat »då ta' de lifvet af henne» och »doktern kan taga ut det med fingret och då blir det bättre» samt »låt henne sedan få en stor sup och en smörgås».

2:o **Hustru Christina Möller**, boende i huset N:o 94 Regeringsgatan, att hon någon dag i sistlidne November månad efter anmodan infunnit sig hos numera aflidne Andersson i hennas cigarrbod och spått i kort för att dermed utröna, huruvida Anderson var i hafvande tillstånd eller icke, att, då dervid spader sju kommit ut, Möller deraf slutat till att Anderson vore hafvande samt derom underrättat hennes hvarpå Anderson frågat, huru hon skulle bära sig åt; att, Möller gifvit henne anvisning på en i huset N:o 20 vid Grefthuregatan boende barnmorska vid namn Wahlgren; att Anderson emellertid två dagar derefter kommit till Möller och under uppgift att Wahlgren flyttat från den af Möller uppgifna bostaden, mycket beklagat sig och sagt, att hon skulle taga lifvet af sig, om hon befundes vara i grossess, med anledning hvaraf Möller sökt trösta Andersson och uppmanat henne att först låta undersöka sig och derigenom vinna öfvertygelse om sitt tillstånd, att på Anderssons fråga om Möller skulle kunna gifva anvisning på någon annan barnmorska, Möller nämndt, att i samma hus som hon bodde en fru Åberg, men att Möller icke hade sig bekant, huruvida bemälda Åberg praktiserade eller icke, och att vid berörda tillfälle tal icke varit om någon fosterfördrifning utan endast om att Andersson skulle låta undersöka sig;

3: **Hustru Emma Vinberg**, boende i huset N:o 9 vid Lästmakaregatan, att, då aflidne Andersson, som i lifstiden

bodde hos hustru Vinberg, natten till Onsdagen den 30 sistl. November icke varit hemma och hustru Vinberg med anledning af det ovanliga deri sökt Andersson nämnde dag på eftermiddagen i hennes cigarrbutik, Andersson befunnits ligga betänkligt sjuk i det innanför butiken varande rummet, så att Vinberg genast gått i författning om Anderssons hemförande, att Andersson sedermera omtalt för hustru Vinberg sitt hafvande tillstånd. och att hon för att få fostret fördrifvit varit hos en frn Åberg, som dervid insprutat något i underlifvet på Andersson, deraf hon genast blifvit mycket sjuk, och att Åberg af Andersson för denna behandling bekommit 300 kronor; samt att hustru Vinberg genast tillkallat läkare.

4:o. **Barnmorskan Zelma Björk**, boende i huset N:o 2 Johannis Östra Kyrkogata, att hon Onsdagen den 30 sistlidne November på anmodan infunnit sig hos numera affidne Andersson, som dervid befunnits vara mycket sjuk och, på fråga om orsaken dertill, omtalat, att hon varit hos tilltalade Åberg och der fått en insprutning i underlifvet; att Andersson sedermera under Björks besök berättat, att vid tillfället hos Åberg, denna efter insprutningen tillsagt Andersson att det vore högst nödvändigt att hon motionerade sig, och då Andersson sagt sig till följd af smärtor icke kunna det, fattat i Andersson och släpat henne flere hvarf omkring golfvet och derjemte uppmanat henne att äta smörgås och supå brännvin, hvarpå en äldre man, som befunnit sig i ett rum innanför det, der Andersson och Åberg uppehållit sig, på denna sednares tillsägelse skaffat en åkaredroska, i hvilken Andersson sedermera ensam farit till sin cigarrbod i huset N:o 1 Arsenalsgatan; samt att Björk, efter den beskrifning Andersson lemnade på den hos Åberg sig uppe-

hållande äldre mannen förmodade denne vara f. Kryddkramhandlanden Frans Reinhold Hagström, enär Björk hade sig bekant, att Hagström och Åberg sedan lång tid tillbaka stått till hvarandra i ett intimt förhållande;

5:o. **Ogifta Augusta Nordström**, boende i huset N:o 94 A Regeringsgatan att hon Tisdagen den 29 sistlidne November på aftonen sett f. Handlanden Hagström, hvilken hon känner mycket väl igen, stiga ur en utanför förenämde hus, N:o 94 A vid Regeringsgatan stående droska;

6:o. **Droskkusken Anders Åkerman**, boende i huset N:o 28 Stora Surbrunnsgatan, att hon Tisdagen den 29 sistlidne November på aftonen blifvit i åkarestationen vid Oxtorget upptagen till körning af en äldre mansperson, som Åkerman med full säkerhet förklarar vara ofvanbemälda f. handlanden Hagström; att denne bedt Åkerman köra till huset N:o 94 A vid Regeringsgatan, för att der hemta ett fruntimmer, och bedt honom köra »vackert» med fruntimret, enär, det vore illamående, hvarpå Hagström åkt med till förenämde hus; att redan Hagström stigit ur och gått in i huset, efter en kort stund ett ensamt fruntimmer kommit ut derifrån och stigit upp i åkdonet samt tillsagt honom att köra henne till cigarrboden i huset N:o 1 vid Arsenalsgatan, hvilket han ock efterkommit; att då de anländt dit fruntimret stigit ur och gått in i boden, hvarpå ett annat fruntimmer kommit ut derifrån och gifvit honom en femkronesedel, för att deraf göra sig betald men, då Åkerman icke kunnat gifva tillbaka, stängt till dörren till cigarrbutiken och gått bort för att vaxla, hvarpå hon återkommit och gifvit Åkerman en krona i åkarlega;

(Forts.)

I nästa häfte af denna bok som utkommer om några dagar kommer att införas slutet af polisrapporten jemte ett porträtt af Sofia Andersson som var en »vacker flicka», jemte en kortare lefnadsskildring sammanförd genom mundtliga berättelser af personer som kände henne i lifstiden, dels der hon tjent och dels af personer som träffat henne och hört den af hennes egen mun. Derjemte har utgifvaren trott att ett porträtt af f. barnmorskan *Anna Fredrika Åbergs* intime »vän» f. kryddkramhandlaren *Frans Reinhold Hagström* jemte en skildring af hans förhållande till henne och delaktighet i hennes »affärer» torde intressera allmänheten hvadan ett tredje häfte torde komma att belysa dessa jemte ett porträtt af honom. I nästa häfte kommer att införas allmänna åklagarens skrift som i och för sig är ett högst intressant aktstycke och som kastar ett skarpt ljus i det fasansfulla och i mörkret inhöljda brott hvarom här är fråga. Det kommer äfven det att bidra till frågans lösning huruvida f. barnmorskan *Anna Fredrika Åberg* var skyldig eller oskyldig.

Till sist meddela vi här en af andra Stads-läkaren hr *Otto Lycell* ingifven

"Attest.

Af besigtning och liköppningsföreteelserna framgår att ogifta Sofia Andersson afidit af inflammation i bukhinnan.

Denna inflammation är orsakad af och utgången från ett brandigt sår i lifmodern.

Detta sår kan ej ha uppkommit af en vanlig sjuklig process utan är otvifvelaktigt en följd af ett mekaniskt ingrepp;

Detta ingrepp synes vara företaget i afsigt att fördrifva foster, enär i lifmodren qvarsittande ägghinnerester utvisa att Sofia Andersson varit hafvande, och att fostret redan afgått; hvadan

Det i species fakti omnämnda, & Sofia Andersson enligt hennes egen uppgift, företagna fösterfördrifningsförsök är orsaken till hennes död; hvilket härmed ej allenast på af-lagd Embetsed intygas utan och med denna min edeliga förpligtelse: *Så sant mig Gud hjälpe till lif och själ, bekräftas.*

Otto Lycell."

P. S.

Som tilloppet af åhörare var så stort vid målets handläggning, att endast en liten del fick tillträde till domsalen, under det att de andra fyllde väntsalarne, förstugorna och gården, för att om möjligt uppfånga en skymt af den anklagade, så kommer domstolshandlingarne att i de följande häftena, en del i hvarje, att bifogas för den intresserade allmänheten.

Utgifvaren.

H 20

Aberg, Anna Fredrika

1877.
Björk
(Bj)

Efter tryck förbjudes.

Cigarrhandlerskan
Sofia Anderssons

facansfulla död genom fosterfördrifning.

Pris 15 öre.

Solms-Laubach

STOCKHOLM,
J. W. SVENSSONS BOKTRYCKERI, 1882.

This is a

Kungl. biblioteket

0 0000 000101029

7:o Ogifta Christina Nordström, boende i n:o 23 Baggensgatan, att hon biträdt afidna Andersson vid cigarrhandeln i huset n:o 1 vid Arsenalgatan; att Andersson Tisdagen den 29 sistl. November på aftonen, efter att förut på dagen hafva ensam gått bort från omförmälda cigarrbutiken, medhafvande, efter hvad Nordström trodde sig veta, ganska mycket penningar, bland annat 190 Kronor, som blifvit uttagna ur Stockholms stads sparbank sistföregående dag, återkommit åkande i en åkerdroska; att denna körts af droskkusken Åkerman, hvars uppgifter beträffande åkarelegans betalande Nordström för öfrigt i allo vitsordade; att Andersson då varit mycket illamående och på Nordströms spörsmål om orsaken dertill uppgifvit sig hafva varit hos en "fru" och låtit undersöka sig, enär hon trodde att hon vore i välsignadt tillstånd; att på Nordströms ytterligare frågor Andersson sagt att hon blifvit af "frun" illa behandlad och att hon ville redogöra för det sedan hon blifvit frisk igen och att "frun" uppmanat Andersson att supa bränvin och äta limp-smörgås; att Andersson öfver natten till påföljande dags eftermiddag kvarstannat i ett innanför butiken varande rum, men, sedermera då hon blifvit allt sjukare och sjukare, hemförts till sin bostad, hvarest Nordström under sjukdomen flere gånger besökt Andersson, utan att dock denna för Nordström lemnat någon närmare redogörelse för den behandling, hon sagt sig hafva undergått, dock att hon natten till Fredagen den 2 eller Lördagen den 3 innev. Dec. uppgifvit att hon varit hos "fru Åberg"; hvarjemte Andersson för Nordström omtalat, att Andersson för behandlingen, hon undergått, betalt 300 kronor; samt att Nordström jemväl innevarit i butiken vid det tillfälle, hustru Möller omförmält, utan att dock veta hvad som der förefallit emellan hustru Möller och den afidna Andersson, enär de uppehållit sig i rummet innanför butiken;

8:o F. Handlanden Hagström, boende i huset n:o 87 vid Regeringsgatan, att han sedan omkring tjugu år tillbaka vore nära bekanta med tilltalade Åberg, till hvars underhåll han understundom bidragit med omkring 200 kronor om året, och nästan hvarje afton varit på besök hos Åberg; att han jemväl Tisdagen den 29 sistlidne November, klockan mellan omkring sju och nio eftermiddagen, uppehållit sig i Åbergs bostad, men att under den tiden icke någon varit på besök hos Åberg, samt att han bestridde riktigheten af Åkermans och Augusta Nordströms berättelser, ifrågavarande afton icke hemtat någon droska till Åbergs bostad eller hade sig något bekant om afidna Anderssons besök derstädes.

9:o Sömmerskan Anna Petterson, att hon vore inneboende hos tilltalade Åberg sedan någon tid tillbaka; att hon i allmänhet vore borta om dagarne i arbete från klockan nio förmiddagen till klockan nio eftermiddagen och tillbragte endast nätterna och söndagarne hemma, men att hon jemväl under flera veckor å rad, då hon varit utan arbete, vistats hela dagarne i bostaden och då icke någonsin varit vittne till att Åberg mottagit fruntimmer till någon som helst behandling; att f. handlanden Hagström brukade nästan dagligen klockan mellan half sex och nio uppehålla sig hos Åberg; att hon Tisdagen den 29 sistl. Nov. kommit hem först klockan nio på aftonen och icke hade något att upplysa rörande brottet i fråga.

Tilltalade *Anna Fredrika Åberg* har enständigt förnekat ej allenast att Tisdagen den 29 sistlidne November hafva hos sig mottagit besök af afidna Andersson som ock att hafva behandlat henne med insprutning eller på något annat sätt; än äfven att någonsin hafva sett bemälda Andersson; och har Åberg uppgifvit, att hon, efter att för omkring fem år sedan hafva blifvit förbjuden att utöfva barnmorskeyrket, sedan dess

lefvat på en besparad summa penningar, uppgående till omkring 1000 kronor, jemte det underhåll, som lemnats henne af f. handlanden Hagström.

Doktor Grundals rapport.

Till Öfverståthållareembetet för Polisärenden i Stockholm.

Undertecknad anhåller, på grund af nedanstående, om anställande af medicolegal obduktion å i går kl. 1 t. 30 m. f. m. affidna cigarrförsäljerskan Mamsell Sofia Andersson, boende i huset n:o 9 Lästmakaregatan.

På aftonen Onsdagen den 30 sistlidne November kallades jag såsom läkare till förenämnda mamsell S. Andersson, hvilken då för mig berättade, att hon, som misstänkte sig vara hafvande sedan början af Oktober månad, föregående dag besökt f. d. Barnmorskan Åberg i huset n:o 94 A Regeringsgatan, 2 tr. upp, och till henne (Åberg) lemnat 300 kronor, för att enligt aftal blifva befriad från sitt hafvande tillstånd, att nämnda fru Åberg derefter gjort en insprutning af för Andersson obekant ämne inuti underlivet, för att dermed fördrifva fostret, att Andersson då kände svår smärta i underlivet, uppsvullnade i ansigtet samt blef ytterligt kraftlös, så att hon trodde sig vara döende, att f. d. Barnmorskan Åberg då släpade henne 3 à 4 gånger omkring rummet samt tillsade henne att genast gå hem. Andersson sade sig vara oförmögen att gå, hvarföre en i ett angränsande rum varande äldre herre tillkallades och följde henne. Andersson hade förut af Åberg blifvit förbju-

den att infinna sig i vagn. Hon fick af Åberg tillsägelse att "supa mycket bränvin och äta smörgås, så skulle allt gå bra, samt att ej tillkalla någon läkare, ty då skulle hon blifva dödad af läkaren med gift."

Från f. d. barnmorskan Åberg begaf hon sig till sin cigarrbod, Arsenalsgatan n:o 1, der hon var ytterligt sjuk, fick svårare värk i underlifvet, blödning och på natten till onsdagen afgång af en hårdare klump, som enligt beskrifning antagligen utgjorde en abort. På onsdags eftermiddagen flyttades hon till sin bostad vid Lästmakaregatan, sedan hennes plågor tilltagit och häftiga kräkningar påkommit.

Hennes tillstånd var vid min ankomst betänkligt. Hon hade häftiga gallfärgade kräkningar, svullna läppar, hög puls, hastig andedrägt, buken var uppsväld och ytterligt öm, portis vaginalis mjuk och uppluckrad, från vulva illaluktande flytning; den aftappade urinen, som följande morgon undersöktes, innehöll betydligt äggvita. Jag tillkallade en barnmorska, fru Björk, för att vara behjelpig att lägga kalla omslag samt införa i vagina tomphoner, doppade i carbololja. Dessutom anordnade jag vid Peritonitis vanligen använd behandling. Ömheten å buken minskades något de följande dagarne och patienten fick stundtals ro genom använda morphin-injectioner, äfven ägghvitan i den aftappade urinen minskades, men den hastiga pulsen, 100 å 120 i min., och de gallfärgade kräkningarna fortoro oförändrade, trots användande af ispilller, kallt sodavatten och champagne i små portioner, campher och morphin, samt de sista dagarne Carlsbadervatten och mjölk, hvilket patienten stundtals lyckades behålla. På måndagen collaborade patientens krafter, hosta infann sig äfven i högra lungans framsida, den bakre kunde ej lämpligen undersökas, hördes talrika rassel; pulsen steg till 138 slag i minuten och på natten dog patienten af ett qväfningsanfall.

Patienten var ännu på Måndagsaftonen redig och vidhöll under sin sjukdom sanningsenligheten af den berättelse, hon från början delgifvit mig äfvensom 3 à 4 andra personer.

F. d. barnmorskan Åberg besöktes af mig på Torsdagen den 1:sta dennes, då hon likväl nekade envist att lemna några upplysningar, deremot lär hon för en herr Abrahamson, som af vänskap till den afidne besökt Åberg, för att utforska saken, hafva erkänt, att hon gjort den våldsamma insprutningen, samt tillagt, att "läkaren skall rifva ut ägget och flickan hafva brännvin och smörgåsar," men hvad hon insprutat ville hon ej uppgifva.

Den afidna har för den af mig tillkallade barnmorskan nämnt, hvilken den äldre man var, som följde henne ifrån fru Åberg.

Stockholm den 7 December 1881.

Adolf Grundal,
Legitimerad läkare.

År 1881 d. 9 December förrättades på anmodan af Kongl. Öfverståthållareembetet för polisärenden i Stockholm rättsmedicinsk besigtning och liköppning å döda kroppen efter Cigarrförsäljerskan ogifta Sofia Andersson.

Förrättningen verkställdes å Karolinska Institutets obduktionssal af undertecknad under öfverinseende af Professor Axel Jäderholm samt i närvaro af t. f. Förste Stadsläkaren Doctor Otto Lycell och Med. Candidaterne Axel Möller, Antoni, O. Gibson, m. fl.

Likets identitet intygades af Vaktmästaren J. N. Larsson.

Species facti.

En till Öfverståthållareembetet af Doktor A. Grundal inlemnad skrifvelse meddelar följande: Cigarrförsäljerskan ogifta Sofia Andersson, som misstänkt sig vara hafvande sedan början af Oktober månad, hade den 29 November besökt f. d. barnmorskan Åberg, Regeringsgatan N:o 94 A, och till henne betalt 300 kr., för att enligt aftal blifva befriad från sitt hafvandeskap. Åberg hade derefter gjort en insprutning i underlifvet af ett för Andersson obekant ämne för att dermed fördrifva fostret. Dervid kände Andersson svår smärta i underlifvet, uppsvullnade i ansigtet och blef ytterligt kraftlös, så att hon trodde sig vara döende. Åberg släpade henne då 3 à 4 gånger omkring rummet, samt tillsade henne att genast gå hem. Dock var Andersson oförmögen att gå ensam, hvarför en i ett angränsande rum varande äldre herre måste följa henne; — hon hade förut blifvit förbjuden att infinna sig i vagn. Vid afskedet fick hon tillsägelse att "supa mycket bränvin och äta smörgås, så skulle allt gå bra, och ej tillkalla någon läkare, ty då skulle hon blifva dödad af läkaren med gift!" Andersson begaf sig derefter till sin cigarrbod, Arsenalgatan 1; var under dagens lopp ytterligt sjuk, fick svårare värk i underlifvet, blödning och på natten afgang af en hårdare klump, "som enligt beskrifning antagligen utgjorde en abort". Den 30 på e. m. flyttades hon från cigarrboden till sin bostad vid Lästmakaregatan, sedan hennes plågor tilltagit och häftiga kräkningar påkommit. På aftonen tillkallades Doktor Grundal. Hon hade då häftiga gallfärgade kräkningar, svullna läppar, hög puls, öfverallt ömmande för tryck: lifmodern ansvälld, ytterligt öm; portis vaginales mjuk och uppluckrad; från vulva illaluktande flytning; urinen, som tappades, innehöll betydligt ägghvita.

Andersson erhöll en barnmorska till sjuksköterska och behandlades med "den vid Peritonitis vanliga behandlingen och i vagina inlades i karbololja doppade tomfoner." Under de följande dagarne minskades något ömheten i buken; patienten fick stundtals ro genom morfininjektioner, ägghvitan i den aftappade urinen minskades; pulsen 100—120 slag i minuten; de gallfärgade kräkningarne fortforo oförändrade, trotsande all behandling. Dock lyckades patienten de sista dagarne behålla intaget Carlsbadervatten med mjölk. Den 5:te Dec. "kollaberade patientens krafter"; hosta inställde sig, å högra lungans framsidan hördes talrika rossel, pulsen 138 slag i minuten. Andersson afled natten till den 6:e kl. 1,30 af ett qväfningsanfall.

Andersson hade ännu på aftonen före sin död varit redig och under sin sjukdom vidhållit sanningsenligheten af ofvanstående berättelse angående besöket hos Åberg och dennes förfarande, hvilken hon från början af sjukdomen delgifvit Doktor Grundal, äfvensom 3 å 4 andra personer.

Lufttemperaturen har under de senaste dagarne vexlat mellan 0 och 3 C.

Yttre besigtning.

1. Liket ligger naket, upplagdt på obduktionsbordet.
2. Likstelhet kvarstår i underkäkens, fingrarnes och andre extrimiteternas ledgångar.

Å nästan hela ansigtet, med undantag af högra kinden och några smärre ställen, å nacken, halsens bakre del och båda sidor, å båda skuldorna och högra öfverarmens bakre hälft samt å hela ryggen ända ned till sätet och å bälens sidor, samt å jumskvecket är huden dels å mer eller mindre vidsträckta, diffust utbredda fläckar dels i gren- och nätformiga teckningar flifligt mörkgrönt färgad. Å venstra armens bakre och inre sidor, högra öfverarmens främre hälft, å båda klinkorna

och lären visar huden dels diffust dels en grenigt blård färgförändring. Öfriga delar af kroppen, särskildt å bukbetäckningarne, visa en normalt hvit färgning af huden med några smärre inspängda grönaktiga fläckar. Å högra brösthalfvan strax under axeln är öfverhuden å ett mindre område dels aflossad, dels afflädd från den grönfärgade läderhuden.

Tydlig liklukt förmärkes.

3. Liket är välbygd, vid godt hull.

4. Hufvudet är bevuxet med ett rikligt 1 meter långt, mörkbrunt hår, samladt i en fläta.

Ögonlocken halfslutna; bindhinnorna å båda ögonen bleka med en synnerligen å ögonglobernas nedra halfva tydligt framträdande grön missfärgning utan blodutådringar: Slemhinnorna starkt grumlade; under den högre märkes ur bågformig, ett par m. m. bred, brunaktig, pergamentlik intorkning af ögonglobsväggen. Pupillerna lika stora, af normal vidd. Högra näs- och öronöppningarne fria. Venstra näsöppningen nästan fullständigt tilltäppt af delvis intorkad blod. Munnen halföppen; läpparnes och tandköttets slemhinna å högra hälften blek, å venstra hälften något rodnad, visande öfverallt en lindrig grönaktig missfärgning. Läpparnes fria ändar och de blottade främre tänderna å öfverkäken äro betäckta af ett tunnt lager intorkadt brunaktigt blod. Utgående från venstra mungipan och näsöppningen utbreder sig ett dylikt tunnt lager af dels fullt intorkadt, dels halftorrt brunaktigt blod, liknande vätska öfver hela venstra ansigtshalfvan, yttre örat, sidan af halsen och skuldran till en del äfven hoptofvande angränsande delar af håret. Tungan ligger med sin spets bakom underraden.

5. Halsen och extrimeteterne förete intet anmärkningsvärdt.

6. Brösten ej vidare ansvällda; Vårtgårdarne lindrigt pigmenterade med indragna vårtor, ur hvilka vid

tryck framväller en hvitaktig, mjölkliknande, vätska i riklig mängd.

7. Buken, rätt ansenligt uppdrifven, med fullkomligt släta betäckningar och utan någon pigmentering mellan nafveln och sympehan.

8. Mellangården svullen, blågrönt missfärgad, hel och oskadad. Stora blygdläpparne på utsidan grönaktiga, på insidan rödblå missfärgade, liksom de små blygdläpparne, utan vidare ansvällning. Slidans slemhinna öfverallt af rödblå missfärgning, lucker och vulstig, utan några upptänkbara skador

9. Stolgången delvis fylld och halffylld fans.

10. För öfrigt finnes inget tecken till yttre våld.

Inre besigtning.

(Anses lämpligen böra uteslutas.)

Allmänna åklagarens skrift.

Till Stockholms Rådstufvu-Rätt.

I målet emot förra Barnmorskan Anna Fredrika Åberg, häktad och tilltalad för det hon skall förhjelpt ogifta Sofia Andersson att fördrifva foster, hvarmed Andersson var hafvande, samt dervid genom synnerligen grof vårdslöshet varit vållande till Sofia Anderssons död, får jag ur ransakningshandlingarne anföra följande, som mig synes, bindande bevisning om, att Åberg är skyldig till de angifna brotten.

Under rättegången har nemligen blifvit ådagalagdt: att Sofia Andersson, sedan hon misstänkt sig vara fruktsam orh deröfver varit synnerligen orolig, af hustru Christina Möller blifvit, efter spådom i kort, styrkt i denna tanke och derefter af Möller hänvisad till Åberg för vidare undersökning;

att Andersson den 29 sistl. November, enligt Ida Christina Nordströms vittnesmål, efter att hafva ur Sparbanken uttagit 190 Kronor och dessutom medfört bodkassan, bortgått från boden och då varit frisk och sund som vanligt;

att Droskkusken Anders Åkerman samma dags afton blifvit af förre Handlanden Hagström hemtad till huset N:o 94 A vid Regeringsgatan, i hvilket hus Åberg var boende, för att derifrån afföra ett sjukt fruntimmer;

att, ehuru detta förhållande af Hagström förnekats, det dock blifvit bestyrkt af ogifta Augusta Nordström, hvilken sett Hagström vid antydda tiden stiga ur en utanför sagda hus stående droska;

att Åkerman derefter skjutsat fruntimret till Sofia Anderssons cigarrbod, N:o 1 vid Arsenalgatan, och der af förstnämnda Ida Christina Nordström bekommit betalning för skjutsen;

att den af Åkerman sålunda skjutsade qvinnan, enligt Ida Christina Nordströms vittnesmål, var Sofia Andersson, hvilken genast vid inkomsten i handelsboden var mycket sjuk och sade sig hafva varit hos en fru, för att låta undersöka sig angående sitt hafvandeskap, samt dervid hafva blifvit af frun illa behandlad;

att Andersson till följd af sjukdomen varit oförmögen att lemna boden utan tillbringat natten i ett derinnanför varande rum samt sedermera för Nordström berättat, att den fru hon åsyftat vore barnmorskan Åberg, hvilken för sin tjänst mot Andersson blifvit af henne betald med 300 Kronor;

att Andersson sedermera för Bokhållaren Abrahamsson, hustru Vinberg, barnmorskan Björk och Doktor Grundal vid skilda tillfällen omtalat samma förhållande med tillägg, att den behandling, hon hos Åberg undergått, afsett fosterfördrifning, hvilken berättelse Sofia Andersson vidhöll till sin död;

att Andersson dessutom för flere af dessa personer,

särskildt Doktor Grundal och Barnmorskan Björk, omtalat, att en äldre man, som var inne hos Åberg, hemtat droskan, hvori hon färdats hem och att Björk, på den beskrifning, Andersson lemnat på sagde person, genast igenkänd Åbergs intime vän, förre Handlanden Hagström;

att Doktor Grundal, sedan han i anledning af Anderssons sjukdom blifvit tillkallad och fått Anderssons berättelse om anledningen dertill, efter hennes anvisning och beskrifning, begifvit sig till Åberg, för att med henne samtala om saken, och dervid funnit Åbergs bostad och hennes eget utseende vara fullkomligt som Andersson beskrifvit, så att han ej behöft göra frågor hos andra personer, utan direkt träffat på Åberg och innan han med henne samtalat, varit förvissad, att han hade framför sig den åsyftade personen;

att vid Anderssons tilltagande sjukdom, Bokhållaren Abrahamsson på hennes begäran besökt Åberg för att begära hennes råd, dervid Åberg för honom medgifvit sig hafva behandlat Andersson i förut angifvet syfte;

att Abrahamsson vid detta sitt besök af Åberg för Anderssons räkning bekommit en mindre flaska medicin, hvilken han sedermera lemnat till Dokter Grundal, och denne aflemnat till Rådstufvu-Rätten, och hvilken medicin, af rättskemisten undersökt, befunnits bestå af aloë, sprit och eter samt hafva fosterfördrifvande egenskaper;

att Åberg visserligen bestridt sanningen af Abrahamssons berättelse, men att dock vid visitation i Åbergs bostad anträffats en mängd dylika flaskor, dels fyllda med liknande medicin och dels tomma, dem Åberg medgifvit sig hafva införskrifvit från Tyskland;

att, ehuru Åberg påstått, att dylika flaskor skulle kunna köpas här i staden, hon dock icke kunnat nöjaktigt uppgifva hvar, utan visat sig ostadig i uppgifterna derom, hvarförutom detta hennes påstående vederlägges af hennes egen åtgärd att införskrifva dem från

Medicinalfonden de trettio Kronor, som derifrån utgifvits för undersökning af innehållet i här förut nämnda flaska med fosterfördrifvande medel.

Stockholm den 25 Februari 1882.

Per Cederborg.

Anmälan.

Detta häfte är det andra i ordningen som utgifvits angående f. d. Barnmorskan A. F. Åberg och det brott för hvilket hon blifvit dömd af Stockholms Rådhusrätt och Svea Hofrätt. Häftet innehåller:

Polisförhandlingarne (slutet).

Dr. Grundals rapport.

Det medicolegala besigtningssprotokollet.

Allmänna åklagarens skrift.

Nästa häfte, det sista, kommer utom porträtt af f. handlanden Hagström, att innehålla: poliskonstaplarnes vittnesmål angående husransakningen hos Åberg och om der funna instrumenter och medikamenter, bref m. m., jemte professor Cederskiölds vittnesintyg och Rådhusrättens samt Hofrättens dom.

Stockholm i April 1882.

M. Wester.